

Številka: 007-76/2009/2

Datum: 04. 01. 2010

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
Direktorat za vrtce in osnovno šolstvo
Masarykova 16
1000 Ljubljana**Zadeva: Pripombe na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vrtcih**

Zveza: Vaš dopis št. 0070-45/2009 z dne 11. 12. 2009 in priloženo gradivo

Spoštovani,

na podlagi 1. odstavka 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, uradno prečiščeno besedilo, št. 94/07, v nadaljevanju ZVOP-1) vam posredujemo stališče Informacijskega pooblaščenca (v nadaljevanju: Pooblaščenec) do osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vrtcih (v nadaljevanju: osnutek novele ZVrt) – EVA 2009-3311-0021. Pooblaščenec se je v pripombah osredotočal le na določila, ki se nanašajo na obdelavo osebnih podatkov.

I. Splošno o problemu sorazmernosti obdelave osebnih podatkov

Pooblaščenec želi uvodoma opozoriti na dejstvo, da se tako javni vrtci kot tudi občine in ministrstvo uvrščajo v javni sektor, in smejo po 9. členu ZVOP-1 obdelovati osebne podatke le na podlagi zakona. Tudi osebna privolitev posameznika kot pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov v javnem sektorju mora biti določena z zakonom¹. Osebni podatki, ki se obdelujejo v javnem sektorju, morajo biti tako določeni z zakonom, z zakonom pa mora biti določen tudi namen njihove obdelave.

Kadar upravni organi v upravnem postopku o priznanju pravic oziroma obveznosti posameznika ugotavljajo dejansko stanje, lahko na podlagi Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) za ta namen in v obsegu, ki je potreben, obdelujejo tudi osebne podatke udeležencev postopka. Potreben obseg obdelave osebnih podatkov in s tem skladnost z načelom sorazmernosti iz 3. člena ZVOP-1 je v teh primerih zamejen s pogoji za pridobitev pravic oziroma naložitev obveznosti iz materialnega zakona.

Problem, ki ga Pooblaščenec ugotavlja v ZVrt (in ga novela v celoti ne rešuje) je pomanjkanje enotnih kriterijev oziroma pogojev za pridobitev pravice do predšolskega varstva otroka. Novela ZVrt sicer prinaša kriterij izteka pravice do nadomestila za vpis v vrtec najmlajših otrok in kriterij prednosti pri sprejemu v vrtec za otroke s posebnimi potrebami in otroke iz socialno ogroženih družin. Sicer pa je določanje kriterijev za sprejem otrok v vrtec še vedno prepuščeno občinam. To pomeni, da bodo kriteriji za sprejem v vrtce v fazi vpisa po občinah različni, in da bo posledično še vedno prihajalo do obdelave različnih osebnih podatkov tako po obsegu kot tudi po količini.

Tudi sicer po pregledu novele ZVrt ostaja občutek, da se pripravljavec ni mogel povsem odločiti, kako naj porazdeli pristojnosti na področju zagotavljanja predšolske vzgoje. Dolžnost zagotavljanja zadostnih kapacitet v vrtcih je z ZVrt naložena občinam, ki so tudi ustanoviteljice vrtcev na svojih območjih, na drugi strani želi ministrstvo z novelo ZVrt vzpostaviti evidenco vključenih otrok v vrtce, ki naj bi jo med drugim potrebovalo zaradi načrtovanja politike na področju predšolske vzgoje. Zdi se, da razmerja med državo in občinami na področju predšolske vzgoje niso povsem jasna oziroma niso optimalno določena, zato **po noveli ZVrt prihaja do podvajanja pri obdelavi osebnih podatkov, ko so evidence z identičnimi oziroma podobnimi osebnimi podatki predvidene v vrtcih, občinah (enotni vpis, evidenca plačil) in na ministrstvu, pristojnemu za predšolsko vzgojo (evidenca plačil, evidenca vključenih otrok).** Z vidika varstva osebnih podatkov, se takšna obdelava osebnih podatkov otrok in njihovih staršev po mnenju Pooblaščenca kaže kot prekomerna.

¹ Glej prvi odstavek 9. člena ZVOP-1.

II. Pripombe na posamezne določbe novele ZVrt

K 4. členu novele ZVrt

Prvi odstavek: Pooblaščenec pozdravlja rešitev, po kateri bo vrtec ob vpisu otroka staršem dodelil šifro otroka. To zagotavlja primerno anonimizacijo osebnih podatkov v nadaljnjem postopku. Pooblaščenec pa vseeno opozarja na nekaj pomanjkljivosti:

1. šifra je smiselna le v primeru vpisa, ki presega proste kapacitete vrtca,
2. šifra mora biti takšna, da ne omogoča prepoznave otroka (da ni npr. sestavljena iz prvih črk imena in priimka ter naselja, ali rojstnega datuma otroka ipd...),
3. koristno bi bilo določiti, da vrtec staršem pisno sporoči šifro otroka v npr. osmih dneh po ugotovitvi o presežnem vpisu (starši namreč vlog praviloma ne oddajajo osebno),

Drugi odstavek: V drugem odstavku je določena spodnja starostna meja za sprejem otroka v vrtec, ki ji je dodan nov pogoj – da je staršem iztekla pravica do starševskega nadomestila. Pooblaščenec predlaga, da se zadnji stavek spremeni, tako da glasi: Pristojni center za socialno delo vrtcu na njegovo zahtevo, ki se nanaša na starše, ki so oddali vlogo za vpis otroka v vrtec, posreduje podatek o datumu izteka pravice do starševskega nadomestila in podatek o morebiti začetem postopku za podaljšanje pravice do prejemanja starševskega nadomestila.

Osmi odstavek: Določilo predvideva, da vrtec najkasneje teden dni pred začetkom novega šolskega leta oziroma, če je otrok vključen med letom, najkasneje v petnajstih dneh po podpisu pogodbe, obvesti občino ustanoviteljico in občino zavezanko za plačilo razlike med polno ceno in plačilom staršev o vključitvi otrok v vrtec. Določilo sicer ni novo in je vsebovano že v veljavnem 20. členu ZVrt, vendar ga Pooblaščenec ocenjuje kot neustrezno, saj je takšno obveščanje nepotrebno. Starši so zavezanci za plačilo polne cene vrtca, kolikor pri občini ne uveljavijo pravice do znižanega plačila vrtca. Izjema so plačila za drugega otroka iz državnega proračuna, ki pa jih vrtcu neposredno nakazuje ministrstvo. Pooblaščenec predlaga, da se določba izpusti.

K 6. členu novele ZVrt

Iz prvega odstavka izhajajo, da prednostni vrstni red otrok na podlagi kriterijev določi komisija, na svoji seji. Iz drugega odstavka pa, da odločitev o sprejemu otrok v vrtec v osmih dneh po seji komisije (najbrž po prejemu prednostnega vrstnega reda) sprejme vrtec - torej ravnatelj vrtca, s tem ko določi število prostih mest v posameznih oddelkih vrtca. Vrtec tudi uvrsti otroke, ki niso sprejeti, na čakalno listo. Pooblaščenec povzema vsebino določila, ker iz naslova člena izhajajo, da gre za odločitve komisije, iz vsebine pa, da gre za odločitve vrtca. Predlagatelj naj preveri ustreznost zapisanega tudi z ozirom na 8. člen novele ZVrt.

Tako bi bilo v tretjem odstavku ustrezneje zapisati, da ravnatelj vrtca izda obvestilo o številu sprejetih otrok in o čakalni listi. Poleg tega bi bilo primerno v četrtem stavku celovito zajeti podatke, ki jih vsebujeta obvestili. Po mnenju Pooblaščenca bi obvestilo o številu sprejetih otrok moralo vsebovati naslednje podatke in informacije:

- šifra otroka,
- število točk po posameznih kriterijih,
- datum predvidene vključitve otroka v vrtec²,
- informacijo staršem, da bodo po zaključku vpisnega postopka pozvani k sklenitvi pogodbe.

Obvestilo o čakalni listi pa bi po mnenju Pooblaščenca moralo vsebovati naslednje podatke:

- šifra otroka,
- število točk po posameznih kriterijih,
- informacijo staršem, da lahko zaradi zavrnitve sprejema otroka v 8-ih dneh po prejemu obvestila na dom na vrtec naslovijo ugovor
- rok veljavnosti čakalne liste.

K 8. členu novele ZVrt; novemu 20. f členu

Novi 20. f člen določa, da lahko občina, ki je ustanoviteljica več vrtcev, določi, da se za vpis v vse vrtce na njenem območju uvede enoten vpis otrok v vrtce. Določanje načina vpisa in postopka novela ZVrt prepušča občini. Pooblaščenec na tem mestu opozarja, da sme v skladu z 38. členom Ustave Republike Slovenije obdelavo osebnih podatkov določati le zakon. **Ob citirani določbi pa se odpirajo vprašanja o tem, kdo bo v**

² Otrok po noveli ZVrt šteje za vključenega v vrtec z dnem podpisa pogodbe med starši in vrtcem, zato po mnenju Pooblaščenca ni mogoče vnaprej vedeti, ali in kdaj bo do sklenitve pogodbe prišlo (glej tretji odstavek 7. člena novele ZVrt).

tem primeru upravljavec evidence vpisanih otrok, katere vrste podatkov bo vsebovala, kako bo potekala obdelava osebnih podatkov v fazi ugotavljanja izpolnjevanja kriterijev, kakšna bo vsebina obvestil in način sporočanja javnosti in staršem³. Pooblaščenec je prepričan, da bi moral odgovore na navedena vprašanja dati ZVrt in predlagatelju predlaga, da novelo v tem delu dopolni. Zgolj šesti odstavek 12. člena novele ZVrt po prepričanju Pooblaščenca namreč ni dovolj.

K 11. in 13. členu novele ZVrt

Predlagatelj z 11. členom v ZVrt dodaja nov člen (43. a) po katerem naj bi za potrebe načrtovanja politike na področju predšolske vzgoje, odločanja o pravicah iz javnih sredstev, spremljanja stanja registriranih varuhov otrok na domu ter za znanstveno raziskovalne in statistične namene ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo vodilo evidenco vključenih otrok v vrtec in evidenco varuhov predšolskih otrok na domu. **Pooblaščenec poudarja, da so za deklarirane namene ustrezni in primerni anonimizirani, statistični podatki o v vrtece vključenih otrocih, nikakor pa ne osebni podatki otrok (vključno z EMŠO).**

S 13. členom je določen nabor podatkov v evidencah. Ta nabor podatkov se med drugim bistveno razlikuje od podatkov, ki naj bi jih po noveli ZVrt v evidenci vključenih otrok vodili vrtci. Sicer pa Pooblaščenec iz že v uvodu navedenih razlogov nasprotuje vzpostavljanju novih »centralnih« evidenc z osebnimi podatki. Poleg tega ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo že vodi evidenco upravičencev do sofinanciranja plačil staršev za vrtec iz državnega proračuna po 46. a členu ZVrt, ki vsebuje številke osebne podatke tako staršev kot tudi otrok. In če je navedena evidenca potrebna zaradi neposrednega zagotavljanja plačil vrtcem s strani ministrstva, pa načrtovana nova evidenca po prepričanju Pooblaščenca sploh ni potrebna. Kot že zapisano, je mogoče opisanim namenom zadostiti z obdelavo anonimiziranih, statističnih podatkov. Slednje v skladu z ZVOP-1 tudi smejo uporabniki obdelovati za znanstveno raziskovalne namene.

V evidenci varuhov predšolskih otrok (novi 44. b člen) je potrebno določiti vrste podatkov, ki se bodo vodili v njej. Določilo po katerem evidenca varuhov vsebuje zbirko odločb o vpisu varuhov v register pri ministrstvu, pristojnem za predšolsko vzgojo, po prepričanju Pooblaščenca ni ustrezno. Poleg tega **z ozirom na dejstvo, da se podatki o varuhih predšolskih otrok pri ministrstvu, pristojnem za predšolsko vzgojo že vodijo v registru varuhov predšolskih otrok (24. a člen ZVrt) ni videti nobene potrebe, da se vodijo hkrati v dveh zbirkah z različnima imenoma.** Pooblaščenec predlaga, da se evidenca varuhov predšolskih otrok iz novele ZVrt izpusti.

Če predlagatelj meni, da je javnost podatkov o imenu in priimku varuha ter kraju, kjer opravlja svojo dejavnost, v javnem interesu, naj tako določi v sklopu določb o registru varuhov.

K 12. členu novele ZVrt

Pooblaščenec pozdravlja odločitev predlagatelja, da z razdelitvijo evidence vpisanih in vključenih otrok na dve evidenci poveča preglednost obdelave osebnih podatkov. Ob tem dodaja, da morda evidenca vpisanih otrok sploh ni potrebna, saj ima bolj naravo vpisnika zadev in je po naravi stvari začasne narave – zgolj do zaključka postopka vpisa, če je prostih kapacitet premalo. Kolikor kapacitete vrtca niso problematične pa je vpisani otrok tudi sprejet in vključen v vrtec – torej v evidenco vključenih otrok.

Kolikor bi se predlagatelj odločil, da evidenco vpisanih otrok obdrži, pa Pooblaščenec pripominja, da so po njegovem mnenju podatki iz četrte alineje prvega odstavka in iz druge in tretje alineje drugega odstavka v evidenci povsem odveč, saj ne vplivajo na vpisni postopek. Ne gre namreč za kriterije za sprejem po ZVrt, kot že navedeno, pa je ZVrt pooblastilo za postavljanje kriterijev za sprejem v vrtec prepustil občinam. **Ker je namen evidence vpisanih otrok vodenje postopka sprejema in vključitve otroka v vrtec, podatki, ki na odločitev ne morejo vplivati, ne sodijo v evidenco.**

K 14. členu novele ZVrt

Člen določa rok hrambe podatkov v evidenci vpisanih in evidenci vključenih otrok.

Pooblaščenec predlaga, da se podatki v evidenci o vpisanih otrocih hranijo do njihove vključitve v vrtec, ko se prenesejo v evidenco vključenih otrok, oziroma do izteka veljavnosti čakalne liste na kateri je vpisani otrok (torej najdlje do naslednjega javnega razpisa). Ko veljavnost čakalne liste poteče, se podatki iz evidence vpisanih otrok v celoti izbrišejo. Ker so podatki potrebni zgolj zaradi sprejema in vključitve otroka v vrtec, postanejo nepotrebni, ko se ta namen dovrši oziroma, ko ne morejo biti več podlaga za sprejem.

³ Določbe 4., 5., 6., 7. in 8. člena novele ZVrt se namreč nanašajo zgolj na postopek vpisa v vrtcih.

Pooblaščenec predlaga še, da se v členu določi tudi rok hrambe osebnih podatkov v ostalih zbirkah po ZVrt, torej tudi zbirkah, ki jih vodijo občine in ministrstvo.

Prijazen pozdrav.

Informacijski pooblaščenec:
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
Pooblaščenka